

KAPITOLY z NAŠÍ HISTORIE

1. Pravěk a Starověk

- dějiny naší země jsou dlouhé a trvají déle, než zde žijí Češi = naše území obydleno tisíce let

- výhodná poloha Čech (kotlinu chráněná ze všech stran horami) lákala už lovce mamutů

PRAVĚK – nejznámější památka VĚSTONICKÁ VENUŠE – soška stará přes 25 000 let, nejstarší na světě (!)

STAROVĚK – lidé žijící u nás mají poprvé jméno = **KELTOVÉ** – velcí válečníci i řemeslníci, u nás kmen

Bójů od kterého i název země = *BOHEMIA*, bojovali proti Římu (*jako Asterix a Obelix :-)*)

- Keltové neměli písmo, tajné rituály mágů (*druidové*), divocí válečníci bojovali polonazí, i ženy

- na začátku letopočtu (po roce 0) noví lidé = **GERMÁNI** – také bojovali proti Římu, vyhnali část Keltů, usadili se i na Západ od nás (= vzniká Německo – *anglicky GERMANY*)

- v 6. století **doba STĚHOVÁNÍ NÁRODŮ** - příchod posledního kmene = **SLOVANÉ** – kmen Čechů

= *český národ tak vznikl směsicí Keltů, Germánů a Slovanů*

2. Středověk

I. VELKÁ MORAVA – 9. století, vyspělý a bohatý stát (dnešní Morava a Slovensko), **rod Mojmirůvců**

- tehdejší Slované byli **POHANÉ** (= *neuznávali křesťanství*) a křesťané proti nim mohli vždy vylčit a prodávat je jako otroky (*anglické SLAVE = otrok, původně ze podle názvu Slovan*) – bránit se nebo přijmout křesťanství

- 863 – **příchod CYRILA a METODĚJE** – učenci, PŘINESLI KŘESŤANSTVÍ, **svátek 5. července**, později říše zničena útoky Maďarů

II. ČESKÉ KNÍŽECTVÍ – od 9. století, kolem dnešní Prahy, **rod Přemyslovců**, vládci = knížata

- **svatý Václav** - „**ochránce národa**“ od babičky Ludmily **PŘIJAL a ŠÍŘIL KŘESŤANSTVÍ**, vykupoval otroky, v souboji porazil knížete Radslava, ale Němcům platil za mír = **NESHODY** s bratrem Boleslavem

- 28. 9. 935 – **ZAVRAŽDĚN BOLESLAVEM** před kostelem ve Staré Boleslavi (*dnes Brandýs n. Labem*), knížetem se stal Boleslav = válka s Němci, ubránil stát a později dokonce jejich spojenec

= *sv. Václav je ochráncem národa - svátek 28. září, lidé se k němu modlili, píseň „Svatý Václave“ byla hymnou*

- **Vratislav II.** - **silný vládce**, vliv do mezinárodní politiky = **SPOR NĚMECKÉHO CÍSAŘE s PAPEŽEM** (*císař chce být hlavou celé Evropy, papež chce být hlavou všech křesťanů = kdo bude silnější?*)

- pomohl císaři = **české vojsko pomáhá dobýt Řím** (*každý Čech prý silný jako 3 muži*), císař vyhrál a odměna

- 1085 – **PRVNÍ ČESKÝ KRÁL** – za pomoc v boji, titul ale nebyl dědičný, další panovníci zas „jen“ knížata, po smrti období zmatků (*na trůn může JAKÝKOLIV NEJSTARŠÍ Přemyslovec = nejen děti knížete*)

- **Vladislav II.** - **král rytíř**, opět do mezinárodní politiky (*dokonce i na KŘÍŽOVOU VÝPRAVU proti Turkům*)

- také pomohl císaři – Fridrich I. Barbarossa válčí v Itálii = **ČEŠI OBLÉHAJÍ MILÁN** – přebrodili jako první řeku, oblékali se jako čerti (*z těsta chleby ve tvaru dětí*), a strašili nepřátele (*znak Pardubic = půlený kůň, při útoku na bránu projel rytíř když padala mříž a přesekla koně*), (**ČESKÝ LEV** – *za statečnost nový státní znak*)

- 1158 – **KORUNOVÁN KRÁLEM** – opět ale jen pro jeho osobu, po smrti dlouhé boje mezi Přemyslovci, země se málem rozpadla, vraždění, bída a hlad

- **Přemysl Otakar I. - obratný diplomat**, USMÍŘIL SE S VLASTNÍM BRATREM (*do té doby se Přemyslovci jen zabíjeli – vládnout mohl kdokoliv nejstarší z rodu*), usiloval o královskou korunu

- pomohl císaři = v Německu také boje o trůn (*musel několikrát změnit stranu a pokaždé ho uznali za krále*)

- **1212 – ZLATÁ BULA SICILSKÁ** = KORUNOVÁN KRÁLEM od Fridricha II. Sicilského (*vnuk Fridricha I. Barbarossy, co korunoval Vladislava II.*), titul už DĚDIČNĚ = **ČESKÉ KRÁLOVSTVÍ**

- vládnout už smí jen potomci krále, ne kdokoliv z rodu = konec bojů mezi Přemyslovci

= *Přemyslovci se zařadili mezi nejvýznamější rody Evropy a nadále ovlivňovali politiku celé Evropy*

III. ČESKÉ KRÁLOVSTVÍ za Přemyslovců – 1212 – 1306, doba rozkvětu, jedno z nejsilnějších království

- **Přemysl Otakar II.** - „král železný a zlatý“, zakládá města, rozšiřuje území státu o nové země (*Rakousko*), říše sahá od Krkonoš k Jadranskému moři (*dnešní Slovinsko*), nelíbí se to sousedům – válka s Maďary

- 1260 – **bitva u Kressenbrunnu** – jedna z největších své doby (*Češi až 100 000, Maďaři až 150 000*), česká těžká jízda porazí lehké maďarské jezdce, nažene je do řeky Moravy, kde se tisíce utopí = VÍTĚZSTVÍ

- USILOVAL o TITUL NĚMECKÉHO CÍSAŘE – německá šlechta proti, vystavení velkého vojska a válka

- 1278 – **bitva na Moravském poli** – část šlechty krále zradila, české vojsko poraženo a KRÁL PADL v BITVĚ (*jeho tělo následně vystaveno ve Vídni jako „největší z rytířů“ své doby*), syn Václav ještě dítě

- země okupována cizinci (Braniboři), králův syn vězněn = největší zaznamenaný hladomor, vraždění, loupení, nakonec šlechta mladého krále Václava vykoupila z vězení

- **Václav II.** - **nejbohatší král**, který se zároveň bál koček a bouřky (*traumata z dob vězení*)

- 1300 – **TĚŽBA STRÍBRA** – v Kutné Hoře obrovská naleziště, nové mince = PRAŽSKÉ GROŠE (*platilo se jimi i v zahraničí = jedna z nejkvalitnějších měn Evropy*)

- rozšiřuje stát opět k moři (*Baltskému na severu*) = **KRÁLEM POLSKA** a syna Václava III. nechá korunovat **KRÁLEM MAĎARSKA** = s tím ale i mnoho nepřátel, zemřel na nemoc

- **Václav III.** - **poslední Přemyslovec**, vzdal se Maďarska a chystal výpravu proti Polákům

- 1306 – v Olomouci **ZAVRAŽDĚN** = VYMŘENÍ PŘEMYSLOVCŮ (*nezbyli žádní muži, pouze královské dcery, které se musely za někoho provdat*)

= *mocný Přemyslovský rod vymřel právě v době, kdy dosahoval největšího rozsahu, který bylo ale potřeba upevnit – čím výš říše dosáhla, tím hlubší byl pak pád*

IV. ČESKÉ KRÁLOVSTVÍ za Lucemburků – 1310 – 1419, zpočátku chaos, později zlatá doba dějin

- o český trůn mělo zájem mnoho panovníků, ale nechtěla je česká šlechta (*špatné zkušenosti*), nakonec vybrán **rod Lucemburků** (*i oni mají ve znaku lva, tak jako Čechy*)

- **Jan Lucemburský** - „král diplomat“ a „král cizinec“, vzal si princeznu Elišku Přemyslovnu, neuměl česky

- NEJVĚTŠÍ RYTÍŘ a nejslavnější český král v zahraničí, v Čechách neoblíben = pouze bral peníze a válčil

- 1346 – **bitva u Kresčaku** – Francie proti Anglii, už slepý Jan Lucemburský na straně Francie spolu se synem Karlem IV., anglické luky rozstřílí francouzské rytíře, KRÁL PADL v BITVĚ, Karel IV. zraněn šípem

- **Karel IV.** - „otec vlasti“, NEJOBLÍBENĚJŠÍ a NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ = český král a **NĚMECKÝ CÍSAŘ**

- **stavitel, zakladatel**: Karlův most, Karlova univerzita (*první v Evropě mimo Itálii*), Karlovy Vary, Monte Carlo

- v dnešním Monaku, Nové Město pražské, Karlštejn, katedrála sv. Víta na Pražském hradě (*dostavěna 1929*)
 - Praha jedním z největších měst Evropy (*až 50 000 osob – větší než Londýn*), umělci a učenci z celého světa
 - velmi zbožný člověk, mluvil česky díky matce Elišce, Čechům se dokonce VYHNULA EPIDEMIE MORU (*infekční onemocnění původně z Číny, které se rozšířilo přes Itálii do celé Evropy a připravilo o život až polovinu obyvatelstva = nejméně 25 milionů mrtvých*)
 - DVA SYNOVÉ = Václav IV. - starší, líný, neschopný, zdědí říši
 - Zikmund Lucemburský – mladší, schopný, nezdědí skoro nic
 - **Václav IV.** - **král opilec**, o vládnutí se nestaral, radši pil a lovil (*první manželku mu zadával lovecký pes*)
 - země se zadlužuje, roste nespokojenost, šlechta chce majetky, církve taky, král nechce nic řešit = KRIZE, Karel IV. by si poradil, ale Václav IV. ne
 - PROMRHAL I CÍSAŘSKOU KORUNU – otec mu ji zajistil, ale on se nenamáhal si pro ni ani přijet!!!
 - církve bohatla, lidé chudli = prodávání ODPUSTKŮ (*omluvenky za peníze – všechny hříchy stačilo zaplatit*)
 - **MISTR JAN HUS** – kazatel, učenec, překlad Bible do češtiny a ÚPRAVA PRAVOPISU (*háčky a čárky, předtím jsme psali jako Poláci*), odpustky a církve **KRITIZOVAL** – církve nemá být bohatá, v Bibli to tak není
 - pozván do města Kostnice v Německu, zde před kardinály obhajoval své učení, CHTĚLI ABY ODVOLAL, Hus stál za svou pravdou (*heslo „Pravda zvítězí!“ které máme i ve znaku*)
 - **1415 – UPÁLENÍ MISTRA JANA HUSA – svátek 6. července**
- = *Lucemburkové dokázali království zachránit i posílit, ale pro spory synů Karla IV. velký pád*

V. HUSITÉ – 1415 – 1436

- slabý Václav IV., nepokoje a nespokojenost s upálením mistra Jana Husa – stoupenci Husa = HUSITÉ
 - 1419 – **PRAŽSKÁ DEFENESTRACE** – dav husitů vyházel z oken radní z radnice Nového Města pražského, z vyčerpání KRÁL ZEMŘEL = chtěl vládnout Zikmund Lucemburský, ale Češi ho nechtěli = vypukla válka
 - HEJTMAN JAN ŽIŽKA** – jednooký válečník a žoldněř, ze sedláků a venkovanů vycvičil moderní armádu schopnou porážet nejlepší rytíře své doby = (*děla a pušky, vozová hradba, sudlice a okované cepy*)
 - krom roho uměl dobře užít terén (*vyvýšeniny, vypuštěné rybníky*) = NEPROHRÁL ŽÁDNOU BITVU
 - proti husitům celkem 6 KŘÍŽOVÝCH VÝPRAV z EVROPY i část domácí šlechty = vždy v oslabení
 - **1420 – bitva u Sudoměře** – Jan Žižka s několika stovkami sedláků porazí mnohem silnější panské vojsko
 - **1420 – bitva na Vítkově** – Žižka porazí silné křížácké vojsko a donutí Zikmunda opustit Prahu
 - **1423 – bitva u Hořic** – v našem regionu, Žižka porazí panské vojsko, Východní Čechy jeho hlavní základnou
 - nové zbraně- 1424 – bitva u Malešova** – Žižka a pošle z kopce vozy naložené kamením, vítězství a nejkrvavější z bitev
 - 1424 – UMÍRÁ V PŘIBYSLAVI – po něm další vojevůdci – PROKOP HOLÝ a další výpravy proti Čechům
 - **1431 – bitva u Domažlic** – křižáci se rozprchnou jen uslyší husitský **chorál „Ktož jsú boží bojovníci“**
 - = jednání v Basileji o uznání husitského učení – země je vyčerpaná, lidé chtějí klid, ale radikálové dál válčit
 - **1434 – bitva u Lipan** = HUSITÉ PROTI HUSITŮM – umírnění husité porazí radikály, PROKOP HOLÝ zabit
- = *husitství je uznáno a zbídačená země obnovena za krále JIŘÍHO z PODĚBRAD = sám byl HUSITA*